

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 192/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 17/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 29 §:n 3 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentin 8 kohta, 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5, 11 b ja 13 §, 18 §:n 2 momentti, 23 ja 24 §, 29 §:n 4 momentti sekä 30 §:n 1, 2 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 8 kohta, 4 §:n 1 momentti ja 11 b § laissa 1221/2020, 3 § laeissa 568/2019 ja 1221/2020, 5 § laissa 478/2021, sekä 13 §, 18 §:n 2 momentti, 23 ja 24 § sekä 29 §:n 4 momentti laissa 568/2019, ja

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1221/2020, uusi 9 kohta sekä lakiin uusi 3 a ja 7 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 216/2021 vp

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan koulutukseen ja tutkintoihin, joista säädetään:

-
- 8) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020);
9) Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetussa laissa (1463/2007).
-

3 §

Oppijanumero

Oppijanumero on luonnolliselle henkilölle annettava pysyvä tunnus, jota käytetään henkilön yksilöintiin tallennettaessa, käsiteltäessä ja luovutettaessa tässä laissa tai varhaiskasvatuslaissa (540/2018) tarkoitetussa tietovarannossa tarkoitettuja tietoja.

Oppijanumeroa voidaan käyttää henkilön yksilöintiin toteutettaessa varhaiskasvatukseen, opetukseen tai koulutukseen liittyviä lakisääteisiä tehtäviä sekä toteutettaessa Opetushallituksesta annetussa laissa (564/2016) tarkoitettuja tehtäviä, jos henkilön yksilöinti on välttämätöntä kyseisten tehtävien toteuttamisessa.

Opetushallitus antaa tiedoksi henkilön oppijanumeron 1 momentissa tarkoitettua käyttötarkoitusta varten tietojen tallentajan pyynnöstä. Tiedon tallentajan on pyydettävä Opetushallitukselta henkilön oppijanumero, kun henkilöstä tallennetaan ensimmäistä kertaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja. Opetushallitus antaa oppijanumeron tiedoksi 2 momentissa tarkoitettua käyttötarkoitusta varten mainitussa momentissa tarkoitettuja tehtäviä toteuttavan toimijan pyynnöstä. Jos pyynnön kohteena olevalla henkilöllä ei ole oppijanumeroa, Opetushallituksen on luotava henkilölle oppijanumero.

3 a §

Oppijanumerorekisteri

Oppijanumeroista muodostuu oppijanumerorekisteri, johon tallennetaan henkilön yksilöimistä varten henkilön nimi sekä henkilötunnus tai muita yksilöimiseksi välttämättömiä tietoja. Rekisteriin voidaan tallentaa rekisteröidyn yhteystiedot, joita rekisterinpitäjä tarvitsee toteuttaakseen lakisääteistä ilmoittamisvelvollisuuttaan. Rekisteriin tallennettuja tietoja voidaan käyttää myös koulutuksen kehittämisessä, arvioinnissa, tilastoinnissa ja seurannassa.

Oppijanumerorekisterin rekisterinpitäjä on Opetushallitus. Oppijanumerorekisteriin tallennettavat tiedot säilytetään pysyvästi, lukuun ottamatta henkilön yhteystietoja, jotka säilytetään henkilön elossaoloajan. Vanhentuneet taikka tarpeettomat yhteystiedot on kuitenkin poistettava heti, kun rekisterinpitäjä on tullut tietoiseksi tietojen vanhentumisesta tai tarpeettomuudesta.

Eduskunnan vastaus EV 216/2021 vp

Rekisteristä voidaan luovuttaa tietoja toimijalle, jolla on lakiin tai lakisääteiseen tehtävään perustuva oikeus saada rekisteriin sisältyviä tietoja. Salassa pidettäviä tietoja voidaan kuitenkin luovuttaa vain, jos oikeudesta salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen tai saamiseen nimenomaisesti erikseen säädetään.

4 §

Tietovarannon käyttötarkoitus

Opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettuja perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta, lukiolaissa tarkoitettua koulutusta, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua koulutusta, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua koulutusta, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettua koulutusta ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetussa laissa tarkoitettua opetusta koskevia tietoja käytetään henkilön hakeutuessa koulutukseen, koulutuksen aikana, työelämässä sekä henkilön hakiessa koulutukseen liittyviä etuisuuksia.

— — — — —

5 §

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä ovat koulutuksen ja opetuksen järjestäjät, oppilaitosten ylläpitäjät, 9 §:n 6 momentissa tarkoitettu toimija sekä Opetushallitus. Opetushallitus vastaa tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä teknisistä edellytyksistä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät, oppilaitosten ylläpitäjät sekä 9 §:n 6 momentissa tarkoitettu toimija vastaavat tallentamiensa tietojen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja muiden rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

Jos opetuksen tai koulutuksen järjestäjän, oppilaitoksen ylläpitäjän taikka 9 §:n 6 momentissa tarkoitettujen toimijain toiminta lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen sekä 9 d §:ssä tarkoitettujen suostumusten osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

7 a §

Helsingin eurooppalaista koulua koskevat tiedot

Helsingin eurooppalaisen koulun on tallennettava tietovarantoon seuraavat tiedot Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain mukaisessa opetuksessa olevista oppilaistaan:

- 1) opetus, johon oppilas osallistuu;

Eduskunnan vastaus EV 216/2021 vp

- 2) opintojen aloittaminen, väliaikainen keskeytyminen ja päättymisen;
- 3) suoritettut opinnot ja oppilaan arviointi.

11 b §

Rekisterin yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

Rekisterin yhteisrekisterinpitäjiä ovat opetuksen ja koulutuksen järjestäjät, oppilaitosten ylläpitäjät, kunnat sekä Opetushallitus. Opetushallitus vastaa rekisterin yleisestä toiminnasta sekä teknisistä edellytyksistä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät, oppilaitosten ylläpitäjät ja kunnat vastaavat tallentamiensa tietojen yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja muiden rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

Jos opetuksen tai koulutuksen järjestäjän taikka oppilaitoksen ylläpitäjän toiminta lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten rekisteriin tallennettujen tietojen osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

13 §

Ylioppilastutkintorekisterin rekisterinpitäjä

Ylioppilastutkintorekisterin rekisterinpitäjä on Ylioppilastutkintolautakunta.

18 §

Opiskelijavalintarekisterin yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

Opetushallitus vastaa opiskelijavalintarekisterin tietojen kokoamisesta ja hakujärjestelmien valtakunnallisesta toteutuksesta sekä koulutukseen hakemiseen ja opiskelijaksi ottamiseen liittyvästä yleisestä tiedottamisesta, ohjauksesta ja neuvonnasta. Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät sekä korkeakoulut vastaavat tallentamiensa tietojen yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta täsmällisyydestä ja 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja muiden rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

23 §

Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon käyttötarkoitus

Korkeakoulujen opiskeluoikeus-, ilmoittautumis-, tutkinto- ja opintosuoritustietojen keskitettyä säilytystä ja käyttöä varten on valtakunnallinen tietovaranto, johon kootaan korkeakoulujen opiskelijatietoja sisältävien rekisterien tietosisältöä ja jonka kautta tämä sisältö tarjotaan tietoturvallisesti teknisellä rajapinnalla, katseluyhteydellä taikka muutoin sähköisessä muodossa opiske-

Eduskunnan vastaus EV 216/2021 vp

lijavalintarekisterin ja korkeakoulujen yhteisten opiskelijavalintapalveluiden käyttöön. Korkeakoulu voi käyttää tietovarantoa myös muussa yliopistolain 2 §:ssä tai ammattikorkeakoululain 4 §:ssä säädettyjen tehtäviensä hoitamisessa ja luovuttaessaan tietoa viranomaisille ja muille korkeakouluille.

24 §

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä ovat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä teknisistä edellytyksistä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut vastaavat tallentamiensa tietojen yleisen tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa muista yleisessä tietosuojasetuksessa rekisterinpitäjälle säädetystä velvollisuuksista ja muiden rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

29 §

Tietojen luovuttaminen palvelun avulla

Tietoja voidaan 2 momentin mukaisesti luovuttaa palvelun avulla myös Työllisyysrahastolle ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle.

30 §

Ylläpitäjän tehtävät

Opetushallitus vastaa palvelun ylläpitäjänä palvelun yleisestä toiminnasta ja teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avaamisesta.

Opetushallitus vastaa palvelun kautta tapahtuvan tietojen luovutuksen lainmukaisuudesta ja teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avaamisen edellytysten tutkimisesta.

Opetushallitus on velvollinen ilmoittamaan rekisterinpitäjille teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 7 a § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023.

Eduskunnan vastaus EV 216/2021 vp

Laki

perusopetuslain 41 a §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan perusopetuslain (628/1998) 41 a §, sellaisena kun se on laissa 1288/2013.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

lukiolain 60 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan lukiolain (714/2018) 60 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 110 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 110 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 216/2021 vp

Helsingissä 10.12.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri